

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 1419
Ημερομ. Κατάθεσης: 20/3/2025

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΝΑΡΗΣ

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Ρέθυμνο, 11 Μαρτίου 2025

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς:

-Τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα.

-Τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρος Παπασταύρου.

ΘΕΜΑ: *«Καθοριστική η ανάγκη άμεσης λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση του υπερπληθυσμού των αγριόχοιρων στο νησί της Σάμου, για την προστασία της βιοποικιλότητας, της άυλης κληρονομιάς και της οικονομίας του νησιού».*

κ. Υπουργέ,

Σας καταθέτω την από 19-11-2024 Επιστολή του Γεωπονικού Συλλόγου Νομού Σάμου, μέσω της οποίας, οι εκπρόσωποι της, εκφράζουν την έντονη ανησυχία τους αναφορικά με το ζήτημα της ιδιαίτερα επικίνδυνης αύξησης του πληθυσμού των αγριόχοιρων στον εν λόγω νομό με αποτέλεσμα ο πληθυσμός τους να είναι πλέον μη διαχειρίσιμος, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την προστασία της βιοποικιλότητας, της άυλης κληρονομιάς και της οικονομίας του νησιού.

Ειδικότερα, επισημαίνουν ότι αν και ο αγριόχοιρος δεν αποτελεί ενδημικό είδος της άγριας πανίδας της Σάμου *«οι αγριόχοιροι αναπαράγονται ανενόχλητοι στο νησί και το περιστασιακό κυνήγι από λίγους κυνηγούς δεν μπορεί να ελέγξει τον πληθυσμό»*, ενώ παράλληλα όπως υπογραμμίζουν *«δεν υπάρχουν μεγάλα αρπακτικά στο νησί.. για να ελεγχθεί ο πληθυσμός με φυσικό τρόπο»*, με αποτέλεσμα να αποσταθεροποιείται σταδιακά το οικοσύστημα του νησιού λόγω της ανεξέλεγκτης κατανάλωσης καρπών, ριζών, ενδημικών φυτών, εντόμων, μικρών θηλαστικών,

σπάνιων ερπετών και πουλιών, με συνέπεια την πρόκληση ανυπολόγιστης ζημίας, η οποία «*χαρακτηρίζεται από πλούτο ειδών και ποικιλότητα*».

Επιπλέον, ειδική μνεία κάνουν στις καταστροφικές συνέπειες για τον «*βασικό παράγοντα διαμόρφωσης του σαμιακού τοπίου, τις γνωστές πατρογονικές πεζούλες*», οι οποίες όπως αναφέρουν συμβάλλουν «*στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, τον εμπλουτισμό των υπόγειων νερών, τη δημιουργία εξαιρετικά σημαντικών μικρών οικοσυστημάτων*» επισημαίνοντας την αναγνωρισμένη οικονομική και οικολογική συμβολή τους, δεδομένης και της εγγραφής της τέχνης της ξερολιθιάς στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς από το 2015, ενώ το 2018 εγγράφηκε και στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας (UNESCO, 2003).

Επιπρόσθετα, υπογραμμίζεται η έντονη δυσарέσκεια των αγροτών, οι οποίοι αφενός «*δεν μπορούν να προστατεύσουν τις καλλιέργειές τους*» και αφετέρου έχουν βρεθεί σε οικονομικό αδιέξοδο, εξαιτίας «*των μεγάλων οικονομικών ζημιών στον πρωτογενή τομέα του νησιού*», καθώς υπάρχουν «*ζημιές σε καλλιέργειες και υποδομές, τις οποίες και δεν αποζημιώνει ο ΕΛΓΑ*».

Στο πλαίσιο όλων των ανωτέρω, αιτούνται «*την άμεση λήψη μέτρων οριστικής εξάλειψης του αγριόχοιρου από το οικοσύστημα της Σάμου*», προκειμένου να αποτραπεί, όπως τονίζουν, «*η εξαφάνιση πολλών φυτών και ζώων... η ανεπανόρθωτη καταστροφή του τοπίου μας και της άυλης κληρονομιάς μας... η οικονομική εξαθλίωση του αγροτικού κόσμου του νησιού μας*».

Τέλος, τονίζουν την απαίτηση της ύπαρξης ενός στρατηγικού σχεδίου δράσης για την επικύρωση του αγριόχοιρου, με σκοπό την προστασία της Σάμου.

Δεδομένου ότι τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω Επιστολή τεκμηριώνουν εύλογα και δίκαια αιτήματα, παρακαλείσθε για την άμεση δρομολόγηση όλων των αναγκαίων σχετικών ενεργειών, καθώς και για την ενημέρωση της Βουλής.

Ο αναφέρων Βουλευτής

Χνάρης Εμμανουήλ

ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΝΟΜΟΥ ΣΑΜΟΥ

Ταχ. Δ/ση: Αγία Ειρήνη, Σάμος Τ.Κ.
83100,

Τηλ.: 22[]

E-mail: []

Σάμος, 19 Νοεμβρίου 2024

Αρ. Πρωτ.:

ΠΡΟΣ: 1.ΥΠΟΥΡΓΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

2.ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Θέμα: Αναζήτηση γενναίας λύσης στο κρίσιμο ζήτημα του υπερπληθυσμού των αγριόχοιρων στο νησί της Σάμου- Λήψη μέτρων για την προστασία της βιοποικιλότητας, της άυλης κληρονομιάς και της οικονομίας του νησιού.

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

στη Σάμο ο πληθυσμός των αγριόχοιρων είναι πλέον μη διαχειρίσιμος και βαίνει αυξανόμενος σε επικίνδυνο βαθμό. {Για την ιστορία αναφέρουμε ότι το 1999, με σχετική απόφαση (αριθ. 1364/10-9-99) απαγορεύτηκε το κυνήγι αγριόχοιρου προκειμένου να αυξηθεί ο πληθυσμός του (!!!).Δυο χρόνια αργότερα, τα αποτελέσματα της τραγικής απόφασης ήταν πλέον ορατά και υπό την πίεση της αύξησης του αριθμού των ζώων και της πρόκλησης ζημιών στις αγροτικές καλλιέργειες, δημοσιεύτηκε απόφαση άρσης της απαγόρευσης κυνηγιού (αριθ. 1159/3-8-01, ΦΕΚ 1120Β').}. Είκοσι τρία χρόνια μετά η πραγματικότητα είναι τραγική. **Οι αγριόχοιροι αναπαράγονται ανενόχλητοι στο νησί και το περιστασιακό κυνήγι από λίγους κυνηγούς δεν μπορεί να ελέγξει τον πληθυσμό.**

Ο αγριόχοιρος δεν είναι ενδημικό είδος της άγριας πανίδας της Σάμου γεγονός αδιαμφισβήτητο. Επικουρικά αναφέρουμε δημοσιευμένη ομιλία του Προϊσταμένου των Γενικών Αρχείων Νομού Σάμου, σε ανύποπτο χρόνο, σχετικά με τα επικίνδυνα ζώα του 19^{ου} αιώνα, στην οποία δεν υπάρχει καμία αναφορά για το είδος αυτό (Πρακτικά επιστημονικής διημερίδας "Το φυσικό περιβάλλον της Σάμου", Σάμος 2016). Ο αγριόχοιρος έχει εμφανιστεί τις τελευταίες δεκαετίες, προερχόμενος είτε από τα απέναντι παράλια της Τουρκίας (μεμονωμένα ζώα), είτε με παράνομη εισαγωγή και διασπορά (σημαντικός αριθμός ζώων υπό καθεστώς ιδιότυπης "προστασίας"). Εφ' όσον δεν υπάρχουν μεγάλα αρπακτικά στο νησί, δεν υπάρχει απολύτως κανένας φυσικός θηρευτής για να ελεγχθεί ο πληθυσμός με φυσικό τρόπο. Αυτός ο παμφάγος εισβολέας διαταράσσει μέρα με τη μέρα

το οικοσύστημα του νησιού μας. Καταναλώνει ανεξέλεγκτα καρπούς, ρίζες, ενδημικά φυτά, έντομα, μικρά θηλαστικά, σπάνια ερπετά και πουλιά. Αν πέσει πάνω σε φωλιές πουλιών, ειδικά φωλιές που βρίσκονται στο έδαφος, καταναλώνει τα αυγά ως εύκολη πηγή πρωτεΐνης.

Η χλωρίδα και η πανίδα της Σάμου χαρακτηρίζεται από πλούτο ειδών και ποικιλότητα. Η αυτοφυής χλωρίδα περιλαμβάνει περίπου 1.444 είδη αγγειοφύτων, με τα 12 από αυτά να απαντώνται αποκλειστικά στο νησί (*Thymus samius*, *Alyssum samium*, *Asperula samia* κλπ). Στη Σάμο συναντώνται 4 είδη αμφιβίων και 27 είδη ερπετών, τα οποία στο σύνολό τους περιλαμβάνονται στον κατάλογο απειλούμενων ειδών του Ελληνικού Κόκκινου Βιβλίου. Η εντομοπανίδα είναι επίσης εξαιρετικά πλούσια με 2 καταγεγραμμένα ενδημικά είδη της Σάμου και πολλά απειλούμενα και προστατευόμενα είδη. Ο κατάλογος της ορνιθοπανίδας της Σάμου ξεπερνά τα 245 είδη, με τα περισσότερα να βρίσκονται σε καθεστώς προστασίας. Όπως αντιλαμβανόμαστε όλοι, η ευέλικτη διατροφή των αγριόχοιρων προκαλεί ανυπολόγιστη οικολογική ζημιά στη χλωρίδα και την πανίδα του νησιού.

Επιπροσθέτως σας θέτουμε υπόψιν ότι οι αγριόχοιροι καταστρέφουν τον βασικό παράγοντα διαμόρφωσης του σαμιακού τοπίου, τις γνωστές πατρογονικές πεζούλες. Ο αγριόχοιρος έχει προξενήσει τεράστιες ζημιές στην προσπάθεια του να τραφεί με έντομα και σαλιγκάρια που βρίσκουν καταφύγιο στις ξερολιθιές. Παρατηρούμε καθημερινά να καταστρέφονται όσα οι πρόγονοι μας, με την εφευρετικότητα και την εργατικότητα τους έκτισαν προκειμένου να καλλιεργήσουν στις πλαγιές. Σήμερα είναι αναγνωρισμένη η οικονομική και οικολογική αξία των ξερολιθιών στην προστασία των εδαφών από τη διάβρωση, τον εμπλουτισμό των υπόγειων νερών, τη δημιουργία εξαιρετικά σημαντικών μικρών οικοσυστημάτων. {Η τέχνη της ξερολιθιάς έχει εγγραφεί στο Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς από το 2015, ενώ το 2018 εγγράφηκε και στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας (UNESCO, 2003) }.

Τέλος, έχουμε υποχρέωση να αναφερθούμε στο θέμα των μεγάλων οικονομικών ζημιών στον πρωτογενή τομέα του νησιού. Καθημερινά ο Σύλλογος δέχεται παράπονα για ζημιές σε καλλιέργειες και υποδομές, τις οποίες και δεν αποζημιώνει ο ΕΛΓΑ. Οι αγρότες του ακριτικού νησιού μας είναι πλέον σε απόγνωση. Η ένωση Οινοποιητικών συνεταιρισμών Σάμου κατέγραψε κατά το φετινό τρύγο, ζημιές σε περισσότερα από 1000 στρέμματα ορεινών και ημιορεινών αμπελώνων, οι οποίες αντιστοιχούν σε περισσότερο από τετρακόσιους τόνους μοσχάτων σταφυλιών. Ελαιώνες, κηπευτικά, θερμοκήπια και ανθοκομικές καλλιέργειες υφίστανται καθημερινά μεγάλες ζημιές. **Οι αγρότες δεν μπορούν να προστατεύσουν τις καλλιέργειές τους.** Η ηλεκτρική περίφραξη αφενός είναι κοστοβόρα και μερικώς μόνο αποτελεσματική, αφετέρου δεν είναι δυνατόν να εγκατασταθεί στον πολυκερματισμένο κλήρο, στις αναρίθμητες αναβαθμίδες και στο ορεινό ανάγλυφο του νησιού

Για όλους τους ανωτέρω λόγους παρακαλούμε για την άμεση λήψη μέτρων οριστικής εξάλειψης του αγριόχοιρου από το οικοσύστημα της Σάμου. Αν δεν ληφθούν σήμερα γενναίες αποφάσεις, στο σύντομο μέλλον θα βρεθούμε υπόλογοι για:

- την αμέλειά μας να αποτρέψουμε την αναμενόμενη εξαφάνιση πολλών φυτών και ζώων,
- την ανεπανόρθωτη καταστροφή του τοπιού μας και της άυλης κληρονομιάς μας
- την οικονομική εξαθλίωση του αγροτικού κόσμου του νησιού μας.

Προκειμένου να προστατευτεί η Σάμος, η επικήρυξη του αγριόχοιρου είναι πια επιβεβλημένη.

Δεν είναι δυνατόν η διατήρηση του “χόμπι” του κυνηγιού να στρέφεται εναντίον της βιοποικιλότητας και της οικονομίας του νησιού. Δεν είναι δυνατόν να μην υπάρχει σχέδιο δράσης για την εξάλειψη των επιζήμιων αγριόχοιρων που βρίσκονται μπροστά μας, ενώ ταυτόχρονα υπάρχουν τέτοια σχέδια για την προστασία της χώρας μας από ξενικά είδη. Δεν είναι δυνατόν η Σάμος από 13/11/24 να είναι οριοθετημένη ζώνη για τον επιβλαβή οργανισμό *Spodoptera frugiperda* και να προσπαθεί να τον εξαλείψει, ενώ ο “επιβλαβής” αγριόχοιρος συνεχίζει να κατατρώνει ανενόχλητα τα πάντα στο νησί μας.

Αναμένοντας τις περεταίρω ενέργειες από την Κυβέρνηση, δηλώνουμε ότι είμαστε στη διάθεση σας για κάθε συνεργασία.

Με εκτίμηση,

Για το Δ.Σ.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

**ΣΟΥΡΡΗ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ ΕΙΡΗΝΗ**

ΑΓΓΕΛΙΚΗ